

ประชากรอาเซียนความเปลี่ยนแปลงและความท้าทายของภูมิภาค

เอกสารประกอบการบรรยาย

เรื่อง

การเปลี่ยนแปลงประชากรอาเซียน

โดย

รศ. ดร. ยงยุทธ แฉล้มวงษ์

ผอ. วิจัยการพัฒนาระงงาน

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย

จัดโดย

สมาคมหนังสือพิมพ์แห่งประเทศไทย

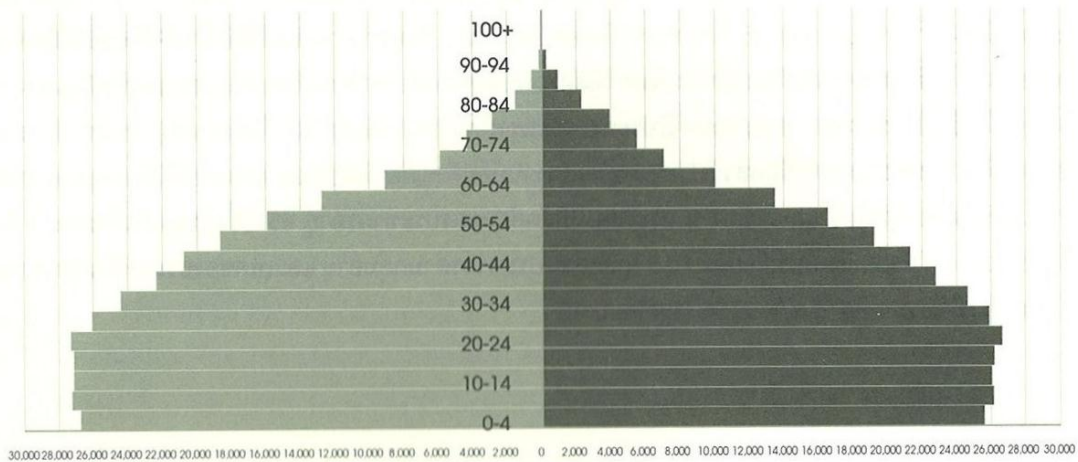
ณ. ห้องประชุมชั้น 2, 8 สิงหาคม 2556

จำนวนประชากร ความหนาแน่นประชากร และ GDP per capita ของประเทศในประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2556

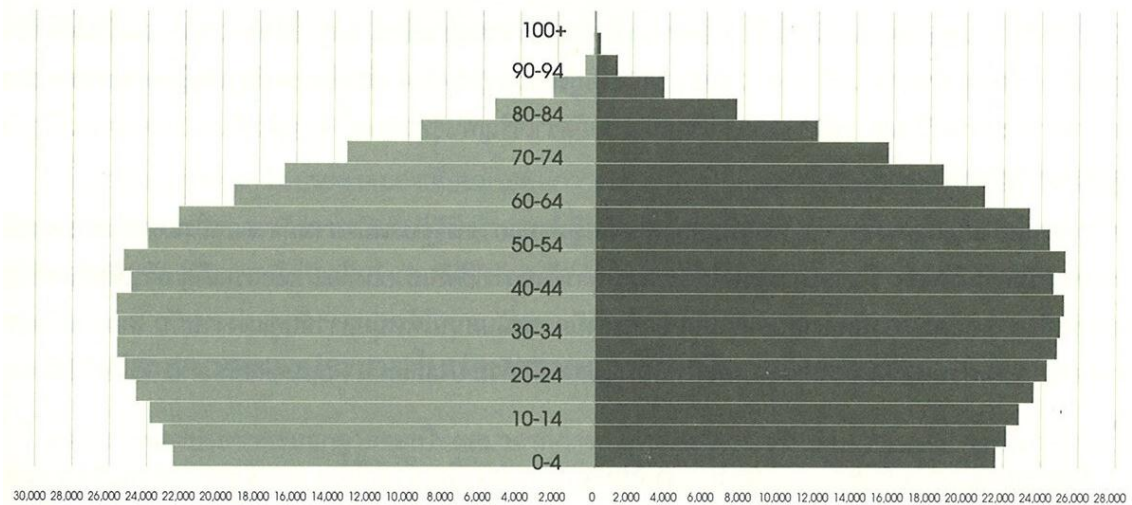
ประเทศ	จำนวนประชากร (พันคน)	ความหนาแน่นของประชากร ต่อตารางกิโลเมตร	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ต่อหัว (ดอลลาร์)
บรูไน	420	69	41,703
กัมพูชา	14,656	78	934
อินโดนีเซีย	247,188	126	3,592
ลาว	6,459	26	1,446
มาเลเซีย	29,787	86	10,304
เมียนมาร์	49,120	71	835
ฟิลิปปินส์	98,113	311	2,614
สิงคโปร์	5,301	7,447	51,162
ไทย	64,599	135	5,678
เวียดนาม	90,657	265	1,528
รวม/เฉลี่ย	606,300	861.4	11,980

พีระมิดประชากรในประชาคมอาเซียน ปี 2556 และ 2583

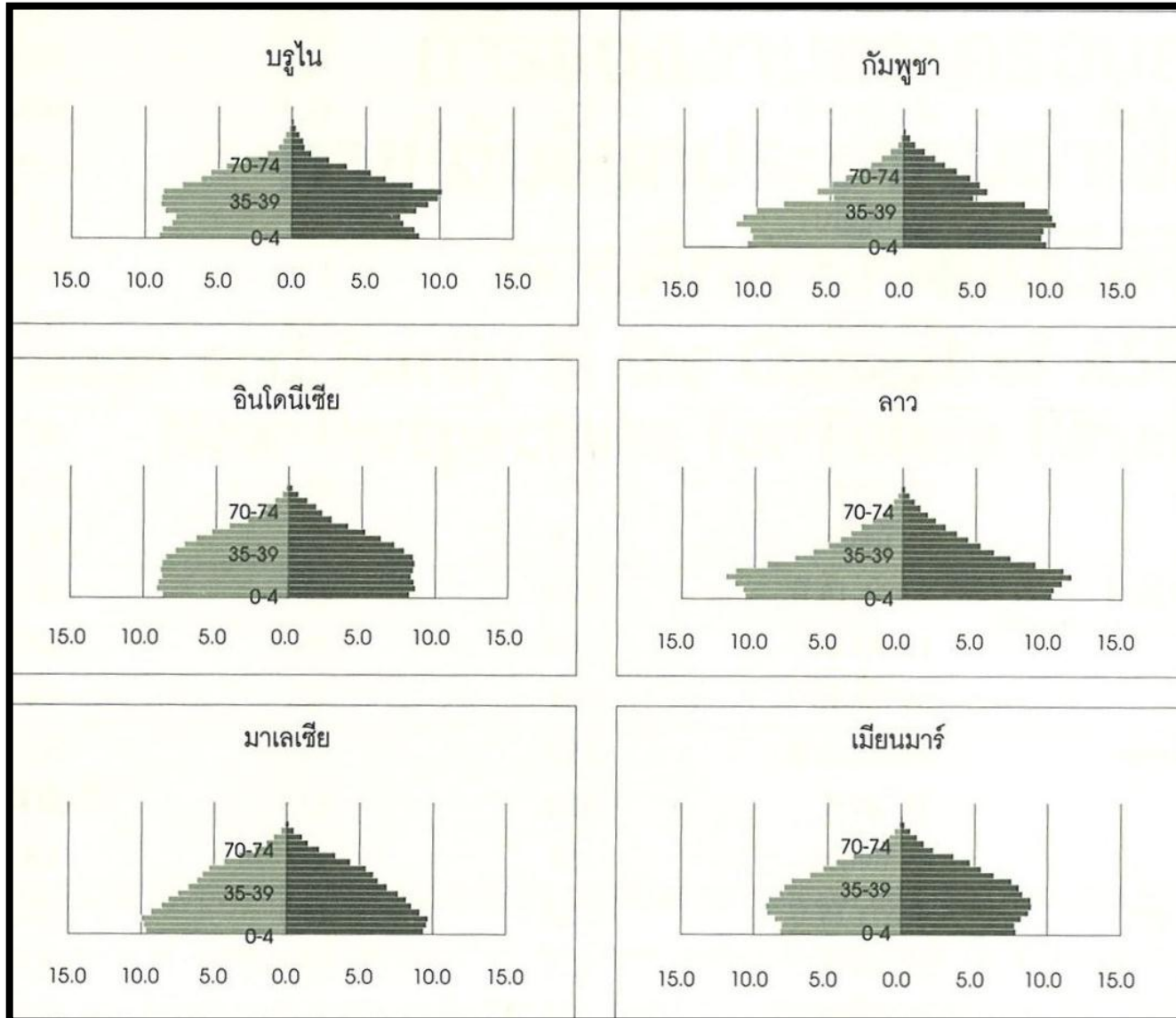
ประชากรอาเซียน พ.ศ. 2556 (พันคน)



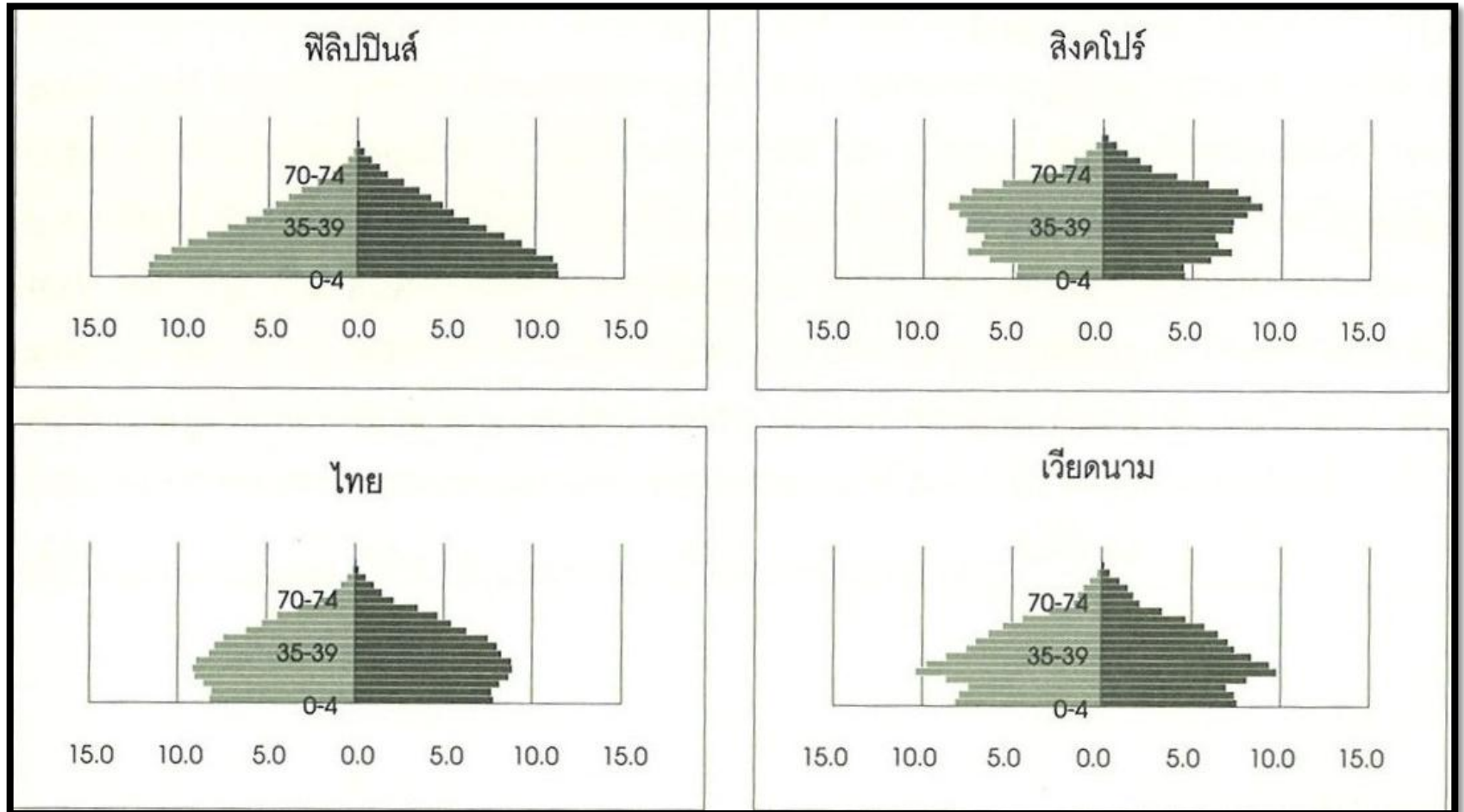
ประชากรอาเซียน พ.ศ. 2583 (พันคน)



โครงสร้างประชากรของประเทศในประชาคมอาเซียน ปี 2556



โครงสร้างประชากรของประเทศในประชาคมอาเซียน ปี 2556





สัดส่วนประชากรตามกลุ่มอายุ ของประเทศในประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2556

ประเทศ	ต่ำกว่า 15 ปี	15-64 ปี	65 ปีขึ้นไป
บรูไน	25.3	70.7	4.0
กัมพูชา	30.1	65.7	4.2
อินโดนีเซีย	26.1	68.1	5.8
ลาว	32.1	63.9	4.0
มาเลเซีย	29.1	65.6	5.3
เมียนมาร์	24.4	70.3	5.4
ฟิลิปปินส์	34.3	61.8	3.8
สิงคโปร์	15.6	73.9	10.5
ไทย	18.7	71.4	9.9
เวียดนาม	22.8	71.1	6.1
รวม/เฉลี่ย	26.2	67.9	5.9

ร้อยละของประชากรที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปของประเทศในประชาคมอาเซียน ปี พ.ศ. 2556-2583

ประเทศ	2556	2563	2573	2583
บรูไน	4.8	7.1	11.3	16.5
กัมพูชา	4.6	5.7	7.9	10.4
อินโดนีเซีย	6.6	8.0	11.9	17.2
ลาว	4.6	5.2	7.1	10.0
มาเลเซีย	5.9	7.9	11.5	14.7
เมียนมาร์	6.1	7.7	10.9	15.6
ฟิลิปปินส์	4.3	5.5	7.5	9.9
สิงคโปร์	12.3	17.7	27.0	35.1
ไทย	11.3	14.4	20.2	26.2
เวียดนาม	7.4	9.5	14.5	21.0
เฉลี่ย	6.8	8.9	13.0	17.7

 สูงวัยสมบูรณ์

 สูงวัยสุดยอด

ไทยกับสิงคโปร์ เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุในอีก 7 ปี

- คำจำกัดความของสังคมสูงวัยคือ ประชากรสูงอายุต่อประชากรทั้งหมดของประเทศ อายุมากกว่า 65 ปี มากกว่าร้อยละ 7 และเข้าสู่
 - “สังคมอายุสมบูรณ์” สัดส่วนประชากรสูงอายุ มากกว่า 14%
 - และ “สังคมสูงวัยสุดยอด” สัดส่วนประชากรสูงอายุ มากกว่า 20% (เช่น ญี่ปุ่น)
- ปี 2555 โลกกำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เมื่อมีประชากรผู้สูงอายุถึง 8 % หรือ 560 ล้านคน
 - ผล** - ประชากรวัยแรงงานน้อยลง
 - มีผลต่อการเก็บภาษี
 - มีคนรับบำนาญจำนวนมาก (ภาระกองทุนชราภาพ)
 - ภาระด้านสวัสดิการต่างๆ
 - » 27 % ของ GDP ในกลุ่มประเทศยุโรป
 - » 17 % ของ GDP ในประเทศญี่ปุ่น
 - » 15 % ของ GDP ในประเทศสหรัฐอเมริกา

ปัจจุบัน ประเทศในอาเซียน: มีบางประเทศเท่านั้นที่กำลังเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

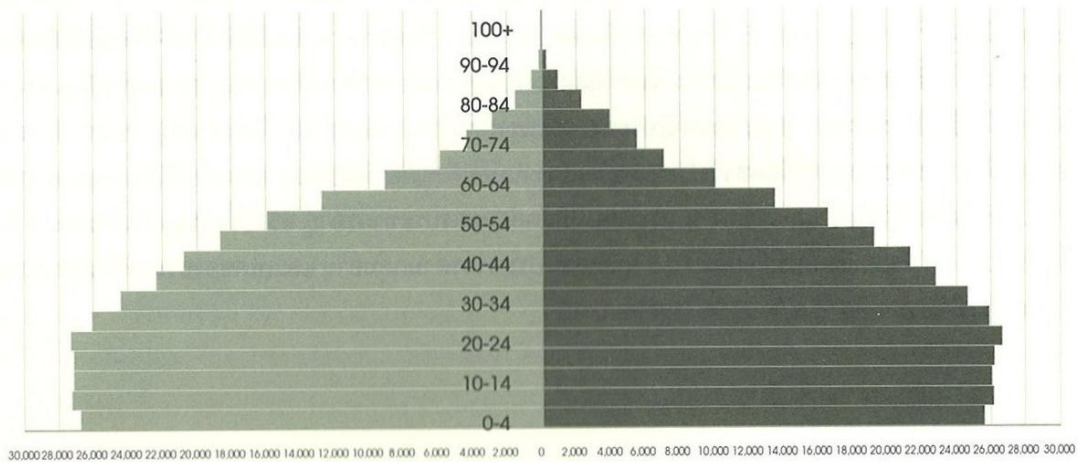
ประเทศ	สัดส่วน	ร้อยละ
สิงคโปร์	สัดส่วนประชากร ≥ 65 ปี	10.5
ไทย	สัดส่วนประชากร ≥ 65 ปี	9.9
เฉลี่ยอาเซียน	สัดส่วนประชากร ≥ 65 ปี	5.9

อีกถึง 27 ปี พ.ศ. 2583 ประเทศอาเซียนจึงจะเข้าสู่สังคมสูงอายุสมบูรณ์

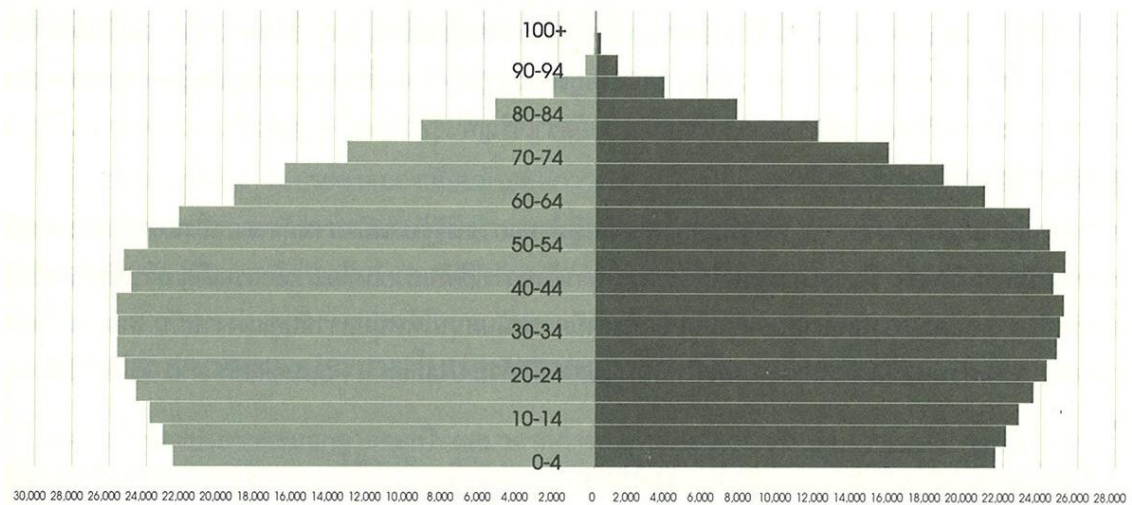
	ปัจจุบัน (2556)	อีก 27 ปี (2583)
สัดส่วน ≤ 15 ปี	26 %	19 %
สัดส่วน 15 – 64 ปี	68 %	67 %
สัดส่วน ≥ 65 ปี	6 %	15 %

พีระมิดประชากรในประชาคมอาเซียน ปี 2556 และ 2583

ประชากรอาเซียน พ.ศ. 2556 (พันคน)



ประชากรอาเซียน พ.ศ. 2583 (พันคน)



สาเหตุ: อาเซียนมีอายุที่ยืนยาวขึ้น

ประเทศ	2498-2503	2508-2513	2518-2523	2528-2533	2538-2543	2548-2553
บรูไน	60.9	66.0	69.8	72.8	75.5	77.5
กัมพูชา	41.4	45.4	31.2	54.5	56.8	61.5
อินโดนีเซีย	43.1	50.2	56.3	61.1	64.9	67.9
ลาว	43.4	45.6	48.0	52.5	60.0	66.1
มาเลเซีย	58.1	62.9	66.6	69.5	71.6	73.4
เมียนมาร์	41.2	48.2	54.5	56.0	61.2	63.5
ฟิลิปปินส์	57.1	60.1	62.6	64.7	66.4	67.8
สิงคโปร์	64.0	67.2	71.0	74.3	78.0	80.6
ไทย	53.8	58.7	63.6	72.0	72.2	73.6
เวียดนาม	42.9	47.9	52.4	63.0	70.7	74.3

ที่มา: จงจิตต์ ฤทธิรงค์และคณะ “ประชากรของประเทศในประชาคมอาเซียนมีอายุยาวขึ้น” ตาราง 4

อาเซียนมีประชากรวัยแรงงานที่สนับสนุนซึ่งกันและกันได้

ประเทศต้นทาง	จำนวนผู้ย้ายออกจากประเทศต้นทาง	ประเทศปลายทาง
บรูไน	-	-
กัมพูชา	200,000	มาเลเซีย ไทย
อินโดนีเซีย	2,000,000	มาเลเซีย ซาอุดีอาระเบีย ใต้หวัน สิงคโปร์ เกาหลีใต้ สาธารณรัฐ อหรับเอมิเรตส์
ลาว	100,000	ไทย
มาเลเซีย	250,000	ญี่ปุ่น ใต้หวัน
เมียนมาร์	1,100,000	ไทย
ฟิลิปปินส์	7,300,000	ตะวันออกกลาง มาเลเซีย ไทย เกาหลี ฮองกง ใต้หวัน
สิงคโปร์	5,000	-
ไทย	340,000	ซาอุดีอาระเบีย ใต้หวัน เมียนมาร์ สิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย
เวียดนาม	300,000	เกาหลี ญี่ปุ่น

ที่มา: จงจิตต์ ฤทธิรงค์และคณะ “จำนวนผู้ย้ายถิ่นออกจากประเทศต้นทาง และปลายทาง” ตาราง 5

จำนวนประชากร ผู้ย้ายถิ่นระหว่างประเทศ การย้ายถิ่นสุทธิ และเงินส่งกลับ

ประเทศ	จำนวนประชากร, 2553	จำนวนประชากร, 2553	การย้ายถิ่นสุทธิ, 2548-53		เงินส่งกลับ, 2550	
			จำนวน/ปี	% ประชากร	ล้านเหรียญ (USD)	% GDP
บรูไน ดารุสซาลาม	0.4	148	0.7	1.8
กัมพูชา	15.1	336	-1.0	-0.1	353	4.2
อินโดนีเซีย	235.5	123	-146.0	-0.6	6,147	1.4
ลาว	6.4	19	-15.0	-2.4	1	0.0
มาเลเซีย	28.9	2,358	26.0	1.0	1,803	1.0
เมียนมาร์	53.4	89	-100.0	-2.0	125	0.6
ฟิลิปปินส์	94.0	435	-180.0	-2.0	16,302	11.3
สิงคโปร์	5.1	1,967	100.0	22.0
ไทย	68.1	1,157	60.0	0.9	1,635	0.7
เวียดนาม	88.9	69	-40.0	-0.5	5,500	8.0

บทสรุป “ความท้าทายของแต่ละประเทศในอาเซียน”

10 ประเทศสมาชิกอาเซียน	ต้องพัฒนา	ต้องพัฒนา “เร่งด่วน”	ต้องปรับปรุง
สิงคโปร์			ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านสังคม (อิสราภาพ)
บรูไน			
มาเลเซีย		ด้านสังคม (อิสราภาพ, เสถียรภาพทางการเมือง)	
ไทย		ด้านสังคม (ความสงบสุข, เสถียรภาพทางการเมือง)	ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม (อิสราภาพ, ภาพลักษณ์คอร์ปชั่น)
อินโดนีเซีย	ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านสังคม (อาหาร, สุขภาพ, อิสราภาพ, ภาพลักษณ์คอร์ปชั่น, เสถียรภาพทางการเมือง)	ด้านสังคม (ความเท่าเทียมทางเพศ)	
ฟิลิปปินส์	ด้านสังคม (อาหาร, สุขภาพ, ความเท่าเทียมทางเพศ, อิสราภาพ, ภาพลักษณ์,คอร์ปชั่น, เสถียรภาพทางการเมือง)	ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม (ความสงบสุข)	
เวียดนาม	ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านสังคม (อาหาร)	ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม (ภาพลักษณ์คอร์ปชั่น)	
ลาว	ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม (อาหาร, สุขภาพ, ความเท่าเทียมทางเพศ)	ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม (ภาพลักษณ์คอร์ปชั่น)	
กัมพูชา	ด้านสังคม (อาหาร, สุขภาพ, ความสงบสุข, ความเท่าเทียมทางเพศ)	ด้านสังคม (ภาพลักษณ์คอร์ปชั่น, เสถียรภาพทางการเมือง)	
เมียนมาร์	ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสิ่งแวดล้อม, ด้านสังคม ((อาหาร, สุขภาพ, ความเท่าเทียมทางเพศ)	ด้านเศรษฐกิจ, ด้านสังคม (ความสงบสุข, อิสราภาพ, ภาพลักษณ์,คอร์ปชั่น, เสถียรภาพทางการเมือง)	

ผู้ประกอบการวิชาชีพ 7 สาขาในประเทศไทยที่จบ ป. ตรี

อาชีพ	รวม	ทำงาน	ว่างงาน
วิศวกร	106,427	106,312	115
สถาปนิก	20,662	20,662	-
แพทย์	23,461	23,461	-
พยาบาล	135,042	135,042	-
ทันตแพทย์	9,438	9,438	-
นักบัญชี	52,452	52,452	-
นักสำรวจ	5,986	5,986	-
รวม	353,468	353,353	115

คะแนน PISA SCORE ของ ASEAN ยังห่างไกลกับประเทศ Non-ASEAN มากๆ (ยกเว้นสิงคโปร์)

Country	Scale		
	Reading	Mathematics	Science
Non-ASEAN (บางประเทศ)			
OECD Average	493	496	501
Shanghai – China	456	600	575
Hong kong – China	533	555	549
Korea	539	546	538
Japan	520	529	539
ASEAN (บางประเทศ)			
Singapore	526	562	542
Thailand	421	419	425
Indonesia	402	371	383

Important Statistics in ASEAN

Country	Overall Labor Productivity	Average year of schooling	% Urban	Saving to GDP (%)	% below \$1.25/day
1. Cambodia	0.9	6.0	24.2	18.3	28.3
2. Lao PRC	1.0	5.1	33.2	25.5	33.9
3. Vietnam	1.3	6.4	28.2	27.8	13.1
4. Philippines	2.9	9.0	66.4	15.5	22.6
5. Indonesia	2.2	6.1	53.7	33.8	18.7
6. Thailand	4.5	7.5	34.0	32.4	10.8
7. Malaysia	11.2	10.1	72.2	36.0	0.0
8. Singapore	51.2	9.1	99.9	47.0	0.0

Source: ADB “toward Higher Quality Employment in Asia” 2011, page 23, Table 4

ปัจจัยแทรกแซงที่ทำให้คุณภาพการจ้างงานที่ดีขึ้น

Country	Real GDP	High Informal Employment > 50 %	Low labor productivity < 5000\$/ worker	Low industrial productivity < 5000\$/ worker	Low services productivity < 5000\$/ worker	Low Schooling < 8 years	Age Dependency ratio (increasing)
Cambodia	1,739	×	×	×		×	
Lao PRC	2,048		×			×	
Vietnam	2,682	×	×	×	×	×	
Philippines	3,216		×		×		
Indonesia	3,813	×	×		×	×	
Thailand	7,260	×	×			×	×
Malaysia	12,724						
Singapore	45,978						×

Source: ADB “toward Higher Quality Employment in Asia” 2011, page 33, Table 7

จบการนำเสนอ